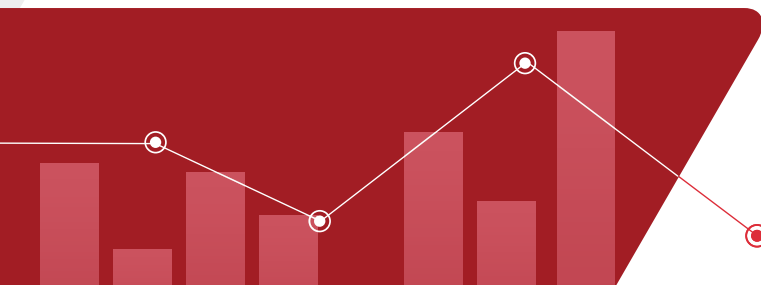

Polski
Instytut
Ekonomiczny

Rzetelna wiedza dla polityk publicznych

Znajdziesz nas tu:

Warszawa, wrzesień 2026 r.

Polski Instytut Ekonomiczny
Al. Jerozolimskie 87
02-001 Warszawa
© Copyright by Polski Instytut Ekonomiczny

Łączyć rzetelne badania z praktyką polityk publicznych

Szanowni Państwo,

oddaję w Państwa ręce raport o aktywności Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Jest to pierwszy raport po strategicznej reorientacji Instytutu, której celem jest jeszcze silniejsze powiązanie prowadzonych badań z potrzebami administracji publicznej oraz projektowaniem polityk opartych na dowodach. Dlatego nie jest to wyłącznie podsumowanie naszej pracy, lecz prezentacja odświeżonej misji PIE, najważniejszych kierunków naszych badań oraz sposobu wspierania administracji publicznej w rozwiązywaniu najważniejszych wyzwań gospodarczych i społecznych.

Łączymy rzetelne badania i analizy z praktyką polityk publicznych. Ta idea najlepiej oddaje filozofię działania Polskiego Instytutu Ekonomicznego jako publicznego *think tanku*. Świadomość, że działalność Instytutu jest finansowana ze środków publicznych w szczególności zobowiązuje do dostarczania analiz, które służą państwu i jego obywatelom. Polski Instytut Ekonomiczny, tworząc analizy, ekspertyzy i rekomendacje oparte na dowodach, wspiera administrację publiczną na wszystkich etapach cyklu polityk publicznych – od ich projektowania, przez wdrażanie, po ewaluację. Ponadto, prowadzimy badania nad procesami gospodarczymi i społecznymi oraz upowszechniamy wiedzę, która pomaga lepiej rozumieć wyzwania stojące przed Polską. Naszą ambicją jest prowadzenie badań spełniających najwyższe standardy metodologiczne oraz przekładanie ich wyników na rozwiązania wspierające osoby odpowiedzialne za wdrażanie polityk publicznych.

W raporcie przedstawiamy główne obszary tematyczne wyznaczające kierunki naszych prac: nowy model rozwoju Polski, konkurencyjność gospodarki, transformację energetyczną, sztuczną inteligencję i cyfryzację, rynek pracy, demografię, handel międzynarodowy oraz bezpieczeństwo ekonomiczne. Łączy je wspólny cel: dostarczanie rzetelnej wiedzy potrzebnej do podejmowania decyzji w sprawach kluczowych dla długookresowego rozwoju kraju. W wymienionych tematach PIE ściśle współpracuje z kluczowymi interesariuszami administracji publicznej i przygotowuje liczne

ekspertyzy dla decydentów, m.in. w Ministerstwie Finansów, Ministerstwie Rozwoju i Technologii, Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

W raporcie publikujemy również wypowiedzi naszych interesariuszy. Ich perspektywa najlepiej obrazuje, że nasze analizy i rekomendacje znajdują praktyczne zastosowanie w codziennej pracy instytucji odpowiedzialnych za prowadzenie polityk publicznych. Dziękujemy za te świadectwa i będziemy nadal dokładali starań, aby nasze prace i publikacje przyczyniały się do podejmowania lepszych decyzji służących rozwojowi Polski.

Dziękuję wszystkim pracownikom Instytutu za ich profesjonalizm, zaangażowanie i poczucie misji publicznej. Dziękuję również naszym interesariuszom za zaufanie, otwartość na współpracę oraz codzienny dialog. Państwa pytania inspirują nas do lepszej pracy i pomagają trafniej identyfikować potrzeby administracji oraz przygotowywać analizy odpowiadające na rzeczywiste wyzwania polityk publicznych.

Aby takie instytucje, jak Polski Instytut Ekonomiczny, mogły skutecznie wypełniać swoją misję, potrzebują nie tylko nowoczesnych narzędzi analitycznych, lecz także dostępu do wysokiej jakości danych. Dlatego apelujemy o budowę bezpiecznego systemu udostępniania zanonimizowanych mikrodanych administracyjnych całemu ekosystemowi instytucji naukowych i badawczych wspierających projektowanie, wdrażanie i ewaluację polityk publicznych. Takie systemy są standardem w najbardziej rozwiniętych państwach i sprzyjają podejmowaniu trafnych decyzji oraz prowadzeniu skuteczniejszych polityk publicznych.

Mam nadzieję, że nasz raport będzie użytecznym źródłem wiedzy o Polskim Instytucie Ekonomicznym, jego misji i roli we wspieraniu administracji publicznej. Zapraszam Państwa do lektury.

dr Maciej Sobolewski
Dyrektor PIE

Dostarczać wiedzę, na której można oprzeć strategiczne decyzje

Szanowni Państwo,

globalny porządek gospodarczy, który znaleźliśmy przez ostatnie trzy dekady, odchodzi do historii. Różnego rodzaju napięcia – w tym wojny celne – są dziś stałym elementem rzeczywistości, a łańcuchy dostaw przeorganizowują się w odpowiedzi na geopolitykę. Technologia sztucznej inteligencji stopniowo zmienia przewagi konkurencyjne i sytuację na rynku pracy. Pomimo tych zmian Polska nadal się rozwija – PKB przekroczył bilion dolarów, co stanowi kolejne potwierdzenie sukcesu transformacji rozpoczętej w 1989 roku i jednego z najszybszych awansów gospodarczych w powojennej historii świata. Próg ten otwiera przed Polską nowe możliwości, w tym szansę, by jej głos w europejskiej i globalnej debacie gospodarczej był coraz bardziej słyszalny.

Ten nowy etap zmienia jednak warunki, w jakich działa polityka publiczna. Im większa waga decyzji i bardziej turbulentne otoczenie, tym bardziej liczy się jakość wiedzy, na której te decyzje są oparte. W takim środowisku rolą publicznego instytutu ekonomicznego nie jest reagowanie na każde zawirowanie. Jest nią coś znacznie trudniejszego: utrzymywanie zdolności do rzetelnej analizy wtedy, gdy rytm debaty publicznej, cykl polityczny, zalew informacji i – coraz częściej – celowa dezinformacja premiąją szybkość i efekciarstwo kosztem głębi. Najbardziej deficytowym zasobem w takich czasach nie jest informacja. Jest nim wyważony osąd.

To właśnie wyznacza miejsce Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Jest on częścią systemu instytucji, którym państwo polskie powierzyło zadanie wspierania decyzji publicznych rzetelną wiedzą. Rola PIE jest w nim wyraźnie określona: dostarczać administracji publicznej i społeczeństwu pogłębionej wiedzy o gospodarce – takiej, na której można oprzeć decyzje ważące na lata, a nie na tygodnie. To praca, która rzadko wzbudza natchmiastowe oklaski, ale bez której państwo, zwłaszcza w okresach turbulencji, działa we mgle.

Publikacja, którą oddajemy w Państwa ręce, opowiada o tym, jak PIE wypełnia powierzoną mu rolę. To jednocześnie opowieść o codziennej, cierplivej pracy zespołu, który stawia na rzetelność, a długi horyzont analizy przedkłada nad doraźność.

W imieniu Rady dziękuję Dyrektorowi i wszystkim pracownikom PIE za ich pracę. Dziękuję również partnerom, z którymi realizowaliśmy wspólne projekty badawcze. Mam przekonanie, że zapotrzebowanie na to, czym PIE się zajmuje, będzie tylko rość, a Instytut jest gotowy, aby mu sprostać.

Andrzej Halesiak
Przewodniczący Rady PIE

Broker wiedzy w czasach niepewności

Gdy zaczynałem pracę w Polskim Instytucie Ekonomicznym, nieco inaczej wyobrażałem sobie przyszłość i zadania, z którymi będziemy się mierzyć w powstającej wówczas instytucji. Tymczasem ostatnie lata przyniosły nawarstwienie wstrząsów: pandemię i załamanie łańcuchów dostaw, wojnę w Ukrainie, konflikty na Bliskim Wschodzie, kryzysy energetyczne, przyspieszenie rewolucji technologicznej, wreszcie pęknięcia w międzynarodowym łańdźu gospodarczym – powrót polityki przemysłowej, kontroli eksportowych i logiki bezpieczeństwa ekonomicznego.

Proste modele uporządkowanego tworzenia polityk publicznych, które znamy z podręczników, zawsze miały niewiele wspólnego z realnymi mechanizmami działania administracji. Nawet w spokojnych czasach musi ona mierzyć się z różnorodnymi presjami, sprzecznymi

interesami i ograniczeniami zasobów. Dzisiaj wydaje się jednak, że administracja publiczna musi podejmować decyzje o istotnych konsekwencjach w jeszcze trudniejszych i bardziej chaotycznych warunkach zewnętrznych. Między kolejnymi szokami i kryzysami ma jeszcze mniej najcenniejszego zasobu – czasu, którego nie da się odzyskać.

Rodzi to konkretne wyzwania dla zaplecza analitycznego państwa. Rośnie rola *think tanków* jako brokerów wiedzy. Przygotowujemy własne analizy, porządkujemy rozproszone i niespójne sygnały, przekładamy wyniki badań naukowych na kategorie użyteczne w procesie decyzyjnym. Staramy się nadążyć za dynamiką i rytmem działania administracji, radykalnie odmiennym od długich, wieloetapowych procesów badawczych.

Czasami odpowiadamy na pytania, a innym razem nasza praca zaczyna się już wcześniej – od wsparcia w zadawaniu właściwych pytań. Niejednokrotnie musimy przyznać, że czegoś nie wiemy. Mierzymy się też z nieodpasowaniem metod lub danych do pytań, które do nas trafiają. Zawsze jednak pracujemy z pełnym zaangażowaniem i za to najmocniej dziękuję wszystkim Pracowniczkom i Pracownikom PIE.

Mamy też ambicję działać jak węzeł w złożonej sieci aktorów, którzy oddziałują na polityki publiczne. Chcemy być sprawną organizacją „graniczną”, pośredniczyć między administracją, środowiskiem naukowym, organizacjami pozarządowymi i biznesem. Bardzo dużo zawdzięczamy naszym Partnerkom i Partnerom z administracji – nasza relacja jest zawsze dwukierunkowa: nie tylko staramy się przekazywać użyteczną wiedzę, ale również uczymy się od osób, które o praktycznych, codziennych wyzwaniach polityki gospodarczej wiedzą najwięcej. Dziękujemy za tę współpracę i liczymy, że w kolejnych latach te relacje będą się rozwijać z korzyścią dla wszystkich.

Paweł Śliwowski
Zastępca Dyrektora PIE

Jak powstają nasze analizy?

Katarzyna Dębowska

Starszy Kierownik, Koordynator Procesu Badawczego

Proces badawczy w Polskim Instytucie Ekonomicznym stanowi uporządkowany mechanizm opracowywania analiz wspierających prowadzenie polityki gospodarczej państwa. Każdy projekt realizowany jest w ramach spójnego cyklu – od wyboru tematu istotnego z punktu widzenia polityki gospodarczej, przez pogłębione analizy oraz systematyczne konsultacje z ekspertami i przedstawicielami administracji publicznej, aż po publikację i upowszechnienie wyników. **Kluczową rolę w procesie odgrywa bieżąca współpraca z administracją, która umożliwia weryfikację założeń, wyników i wniosków na kolejnych etapach prac.** Zapewnia to wysoki poziom analiz oraz adekwatność formułowanych rekomendacji do aktualnych wyzwań polityki publicznej. Rezultatem są opracowania o wysokim standardzie metodologicznym, zawierające wnioski i rekomendacje wspierające prowadzenie polityk gospodarczych.

Dotychczas stworzyliśmy:

Obszary naszych badań

Gospodarka światowa

Handel zagraniczny, inwestycje zagraniczne, zależności handlowe, bezpieczeństwo gospodarcze, jednolity rynek UE, Ukraina, relacje transatlantyczne, Chiny, łańcuchy dostaw, surowce krytyczne, modelowanie relacji handlowych (KITE, GTAP)

Model rozwoju Polski

Produktywność, wspieranie innowacji, konkurencyjność Polski, nisze technologiczne polskiej gospodarki, inwestycje, transformacja firm

Demografia, rynek pracy, edukacja

Podaż pracy, aktywność zawodowa, kobiety na rynku pracy, kompetencje i rozwój pracowników, integracja migrantów, dzietność, depopulacja, zawody przyszłości, starzenie społeczeństwa

Suwerenność technologiczna i AI

AI w gospodarce, centra danych, stos technologiczny, robotyzacja, cyberbezpieczeństwo, AI a rynek pracy, *open source*

Koniunktura i makroekonomia

Strukturalne podstawy wzrostu, wpływ polityk publicznych na rozwój, modelowanie makroekonomiczne (DSGE, CGE), sytuacja firm, przedsiębiorczość

Transformacja energetyczna

Wpływ cen energii na konkurencyjność polskiej gospodarki, szanse gospodarcze wynikające z dekarbonizacji, rozwój przemysłów *clean tech*

Napięcia międzynarodowe a gospodarka

Raporty i opracowania PIE dostarczają rekomendacji dla polityki gospodarczej państwa w zmieniającej się sytuacji międzynarodowej. Analitycy badają wpływ zmian geopolitycznych, napięć handlowych, konfliktów na ekosystem handlu międzynarodowego, inwestycje, bezpieczeństwo ekonomiczne i globalne łańcuchy dostaw. Badania obejmują m.in. skutki sankcji

gospodarczych czy ryzyka związanych z zależnościami surowcowymi i technologicznymi, konsekwencje dla poszczególnych sektorów, takich jak rolnictwo, sektor motoryzacyjny czy sektor transportu. W ostatnich latach ważne publikacje Zespołu Gospodarki Światowej dotyczyły wpływu zmieniającej się polityki celnej administracji USA na gospodarkę Polski.

Marek Wasiński

Kierownik Zespołu Gospodarki Światowej

Gospodarka światowa znalazła się w okresie kaskadowych kryzysów. Od pandemii i przerwania łańcuchów dostaw kolejne kryzysy następowały po sobie – inwazja Rosji na Ukrainę, kryzys energetyczny, okres rosnących stóp procentowych i walki z inflacją, nowa fala amerykańskich ceł z dnia wyzwolenia czy wojna w Iranie. To tylko wykaz największych wydarzeń i zjawisk mających wpływ na kondycję gospodarki światowej w ostatnich latach wyznaczających okres, który można nazwać dekadą bezpieczeństwa gospodarczego.

Polski Instytut Ekonomiczny dostarczał analiz dotyczących wszystkich tych procesów i możliwych ich konsekwencji dla Polski. Stany Zjednoczone czy Chiny zaczęły wykorzystywać współzależności jako broń,

dlatego PIE włączyło się aktywnie w badanie zależności gospodarczych, tak podaźowych, jak i popytowych, by móc określić wrażliwość polskiej gospodarki na kolejne szoki. Podczas gdy Komisja Europejska bada te procesy na danych zagregowanych dla całej UE, PIE analizuje i szacuje efekty dla Polski.

Wśród najistotniejszych analiz PIE warto wymienić te dotyczące potencjalnych konsekwencji ceł amerykańskich, gospodarczych skutków rozszerzenia UE o Ukrainę czy analizy dotyczące zależności importowych. Ze względu na trend bezpieczeństwa gospodarczego w PIE analizowaliśmy także potencjalne ryzyko luzowania polityki pomocy publicznej w UE oraz możliwe inspiracje dla innowacyjnej polityki przemysłowej Polski. Warto wskazać, że aktywność PIE wykraczała poza granice i promowała polskie spojrzenie na te wyzwania wśród europejskich ekonomistów i ekspertów.

Potencjalne konsekwencje zmian
w polityce celnej administracji
USA dla polskiej gospodarki

Wzajemne korzyści:
gospodarcze konsekwencje
integracji Ukrainy z UE
dla Europy Środkowej

Aleksander Siemaszko

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Handlu,
Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Polski Instytut Ekonomiczny wspierał nasze działania przy okazji posiedzeń Rady do Spraw Handlu w czasie ustanawiania nowych amerykańskich ceł na UE. **Doceniamy jakość i przydatność analiz Instytutu dotyczących wyzwań bezpieczeństwa europejskiej gospodarki, w tym kontekście analizy handlu międzynarodowego** i liczymy na dalszą współpracę w przyszłych działaniach na rzecz pozycji Polski w UE.

Nowy model rozwoju Polski

W Polskim Instytucie Ekonomicznym wspieramy administrację w poszukiwaniu nowych przewag konkurencyjnych polskiej gospodarki wobec zmian technologicznych i geopolitycznych. Badania obejmują m.in. identyfikację perspektywicznych sektorów i nisz technologicznych, a także analizę czynników wpływających na

innowacyjność, produktywność oraz internacjonalizację przedsiębiorstw. Analizujemy również mechanizmy wspierające rozwój gospodarczy, w tym wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych, bariery w handlu usługami oraz skuteczność instrumentów wspierających ekspansję zagraniczną polskich firm.

Maciej Sobolewski

Dyrektor Polskiego Instytutu Ekonomicznego

W długim okresie podstawowym źródłem wzrostu gospodarczego jest rozwój wiedzy oraz wynikające z niego innowacje technologiczne, które usprawniają istniejące lub tworzą nowe procesy produkcji, produkty i usługi. Polska gospodarka nie jest wyjątkiem od tej reguły. Dotychczasowy model rozwoju opierał się przede wszystkim na absorpcji technologii, transferze wiedzy oraz skutecznej adaptacji rozwiązań opracowanych za granicą. Pozwolił on Polsce znacząco skrócić dystans rozwojowy od około połowy średniego poziomu PKB *per capita* Unii Europejskiej w momencie akcesji do ponad 80 proc. obecnie.

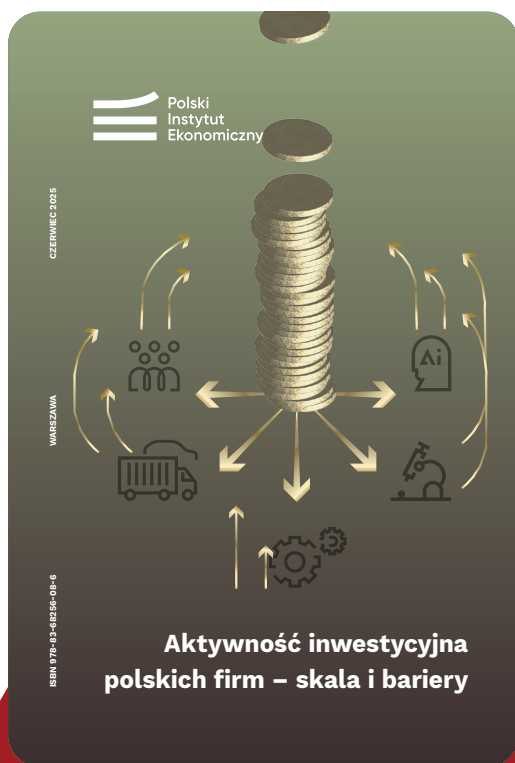
Dalsza konwergencja z najbardziej rozwiniętymi gospodarkami wymaga przejścia od modelu imitacyjnego do modelu opartego na tworzeniu własnych technologii i innowacji, których będą używać inni. Oznacza to

stopniowe przesuwanie się w globalnych łańcuchach wartości w kierunku funkcji o najwyższej wartości dodanej: badań i rozwoju, projektowania, własności intelektualnej oraz kontroli nad kluczowymi technologiami. O powodzeniu tej transformacji będą świadczyć m.in. rosnące nakłady na działalność badawczo-rozwojową, większy udział polskich podmiotów w międzynarodowych konsorcjach badawczych, rozwój badań podstawowych, skuteczniejsza komercjalizacja wyników badań oraz zdolność do tworzenia globalnie konkurencyjnych przedsiębiorstw technologicznych rozwijających własne technologie, produkty i marki. W tym procesie państwo odgrywa bardzo istotną rolę inwestora, koordynatora i kreatora warunków sprzyjających rozwojowi nowych technologii, a także kompetencji technologicznych.

Aby prowadzić skuteczną politykę przemysłową i innowacyjną, rząd musi dysponować rzetelną wiedzą o obiecujących niszach technologicznych, które warto rozwijać, a w przyszłości przekształcić w nowe sektory polskiej gospodarki.

W PIE analizujemy zarówno doświadczenia państw, którym udało się zbudować gospodarki oparte na wiedzy, jak też potencjał Polski w nowych obszarach

technologicznych. Przy użyciu autorskiej metodologii identyfikujemy obszary, w których kraj posiada lub może zbudować trwałe przewagi konkurencyjne, oraz oceniamy ich perspektywy rozwoju. Naszym celem jest dostarczanie wiedzy wspierającej właściwe spożytkowanie środków publicznych na rozwój technologii i innowacji, a tym samym dalszą modernizację polskiej gospodarki i zapewnienie jej trwałych podstaw wzrostu.

Polityki gospodarcze a rozwój polskich firm

Analizujemy odporność, konkurencyjność i pozycję polskiego biznesu. Badania obejmują m.in. udział polskich przedsiębiorstw w zamówieniach publicznych, strukturę krajowej wartości dodanej i produkcyjnej oraz potencjał rozwoju strategicznych sektorów przemysłowych. Prowadzimy również comiesięczny monitoring koniunktury polskich firm z podziałem na poszczególne sektory.

Paula Kukołowicz

Kierownik Zespołu Analiz Procesów Społecznych

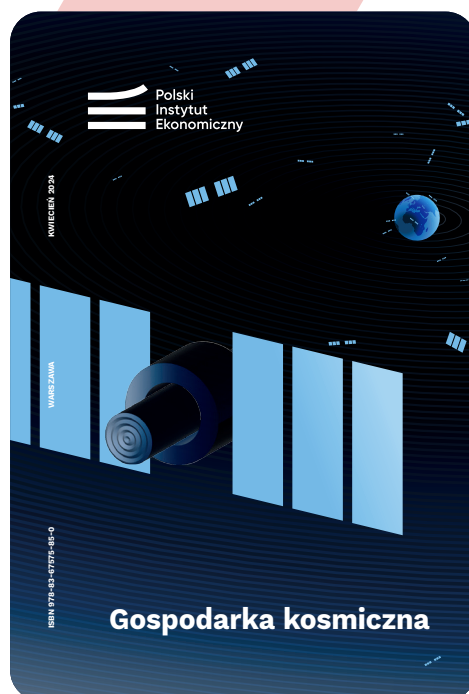
Poprzez analizy wspieraliśmy Urząd Zamówień Publicznych oraz Ministerstwo Rozwoju i Technologii w pracach nad Projektem Polityki Zakupowej Państwa na lata 2026-2029. Badaliśmy bariery powstrzymujące polskie firmy przed ubieganiem się o zamówienia publiczne. Szacowaliśmy także, jak duży jest udział zagranicznych podmiotów na polskim rynku zamówień publicznych. Wszystkie te działania analityczne mają na celu wspomaganie administracji publicznej w projektowaniu nowej polityki zakupowej państwa w taki sposób, aby polskie podmioty mające potencjał i chęć, mogły się rozwijać i skalować swoją działalność poprzez udział w zamówieniach publicznych.

Przemysław Grosfeld

Wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych

Korzystaliśmy z analiz Polskiego Instytutu Ekonomicznego pracując nad projektem Polityki Zakupowej Państwa. **Opracowanie dotyczące szacowania skali udziału wykonawców zagranicznych na polskim rynku zamówień publicznych stanowi cenne źródło wiedzy i ważne wsparcie dla kształtowania polityk publicznych w obszarze zamówień publicznych.** Dzięki takim badaniom możemy na podstawie danych odpowiedzieć na najważniejsze obecnie wyzwania całego rynku zamówień publicznych i stawiane przed nim cele związane z realizacją polityki gospodarczej rządu. Dlatego liczymy na współpracę w dalszych działaniach związanych z monitorowaniem rynku zamówień publicznych i wdrażaniem założeń Polityki Zakupowej Państwa.

Transformacja cyfrowa i suwerenność technologiczna Polski

Analizujemy kluczowe aspekty cyfrowej transformacji gospodarki oraz budowę suwerenności technologicznej Polski w warunkach rosnącego znaczenia technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji. Badania PIE obejmują zależność technologiczną od dostawców zagranicznych, autonomię cyfrową państwa, a także skalę wdrażania nowoczesnych technologii w przedsiębiorstwach i na rynku pracy. Analizujemy m.in. wykorzystanie AI

i technologii cyfrowych w firmach, ich wpływ na produktywność i organizację pracy, a także krajowy ekosystem technologiczny. Celem naszych badań jest wypracowanie optymalnych metod pomiaru i zwiększania poziomu suwerenności technologicznej, identyfikacja kluczowych ryzyk i zależności oraz przygotowanie rekomendacji wspierających rozwój kompetencji, infrastruktury i zdolności technologicznych państwa.

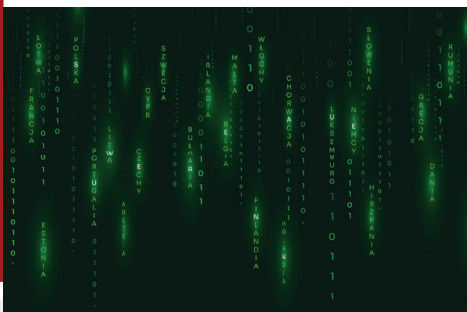

Ignacy Święcicki

Kierownik Zespołu Gospodarki Cyfrowej

Nasze analizy dotyczące wpływu AI na gospodarkę i społeczeństwo w Polsce pokazały nie tylko skalę możliwych zmian na rynku pracy, ale także pozwoliły sformułować rekomendacje wykorzystane przy tworzeniu Polityki rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce do 2030 r. Z kolei prace dotyczące unijnych strategii cyfrowych znajdują przełożenie nie tylko w kraju (np. jako element Krajowego Planu Działań do programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie”), ale także na forum UE. Rekomendacje dotyczące zmian w unijnej strategii

cyfrowej „Droga ku cyfrowej dekadzie”, powiązane z tematyką suwerenności technologicznej i wypracowane we współpracy z polską administracją, zostały oficjalnie przekazane Komisji Europejskiej i przedstawione podczas tematycznego warsztatu w Brukseli.

**Reforma Cyfrowej dekady. Jak
uwzględnić suwerenność
technologiczną w kluczowej
strategii cyfrowej UE?**

**Methods of Systemic Funding for
Cybersecurity Investments in the EU**
Discussion paper

Ryszard Łuczyn

Zastępca Dyrektora Biura Ministra,
Ministerstwo Cyfryzacji

Polski Instytut Ekonomiczny jest jedną z kluczowych instytucji wspierających rozwój kraju w obszarze cyfryzacji. **PIE wydatnie pomógł w pracach nad przyjętą niedawno Strategią Cyfryzacji.** W tworzonych raportach i organizowanych dyskusjach porusza też najważniejsze tematy z obszaru cyfryzacji, co przekłada się na tworzenie bardziej dojrzałych i skutecznych polityk publicznych.

Transformacja energetyczna i *local content*

PIE analizuje ekonomiczne, społeczne i regulacyjne aspekty transformacji energetycznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem konkurencyjności przemysłu, kosztów energii oraz społecznych skutków zmian w sektorze energetycznym. Badamy analizę mechanizmów wpływających na ceny energii, efektywność

instrumentów polityki energetycznej oraz wpływ transformacji na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa. Nasze badania obejmują też transformację energetyczną wspierającą konkurencyjność polskiej gospodarki, w tym rozwój OZE i atomu.

Adam Juszcak

p.o. Kierownik Zespołu Energii

W Polskim Instytucie Ekonomicznym analizowaliśmy między innymi rentowność zielonych inwestycji, pracowaliśmy nad modelem optymalizacyjnym dla miksu elektroenergetycznego na 2050 r., analizowaliśmy skalę ubóstwa energetycznego w Polsce oraz ekspozycję poszczególnych powiatów regionów górniczych na transformację energetyczną. W ostatnich latach podejmowaliśmy przede wszystkim dwa tematy – energię jądrową oraz rolę przemysłu w dekarbonizacji – zarówno pod kątem wyzwań, jakimi są dekarbonizacja własnej produkcji, jak i udziału polskiego *local content* w inwestycjach energetycznych. W tym ostatnim temacie uczestniczyliśmy aktywnie w zespołach ds. *local content*, najpierw przy Ministerstwie Energii, a później przy Ministerstwie Aktywów Państwowych.

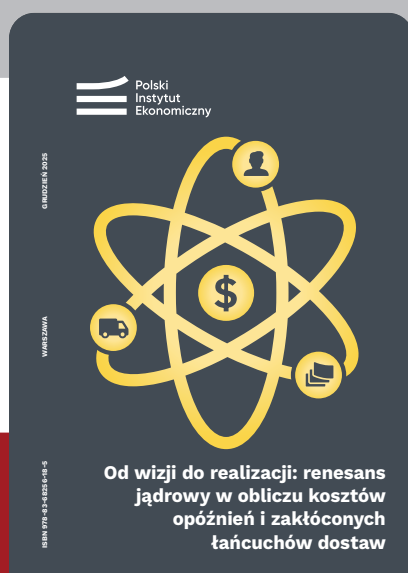

Paweł Gajda

Dyrektor Departamentu Energii Jądrowej,
Ministerstwo Energii

Polski Instytut Ekonomiczny od lat przygotowuje raporty wpierające wdrażanie energetyki jądrowej w Polsce. Dla ME szczególne znaczenie miał raport dotyczący udziału polskich podmiotów w projekcie jądrowym, czyli tzw. *local content*. Przydatne były także opracowania dotyczące perspektyw rozwoju tzw. SMR w Polsce. Opracowania przygotowywane przez PIE charakteryzują się zawsze wysokim poziomem merytorycznym i są przydatne w opracowywaniu strategii i dokumentów.

Dorota Jeziorowska

Dyrektor Biura Obsługi Pełnomocnika Rządu do spraw
Strategicznej Infrastruktury Energetycznej

W imieniu Biura Obsługi Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej pragnę potwierdzić i jednocześnie podziękować za znaczący wkład Polskiego Instytutu Ekonomicznego w prace Zespołu ds. *Local content*, który został powołany w Ministerstwie Energii w 2025 r. **Instytut znacząco przyczynił się merytorycznie do stworzenia metodyki liczenia *local content* w czasie prac grupy, a także dostarczył wiedzy na start prac zespołu** dzięki raportowi przygotowanemu przez PIE pt. „Ile Polski w atomie? *Local content* programu energetyki jądrowej”. Metodyka opracowana wspólnie z PIE stanowiła również istotny komponent w finalnej metodyce przyjętej przez MAP i GUS.

Agnieszka Wincewicz

Kierownik Zespołu Ekonomii Behawioralnej

Gospodarka to nie tylko procesy i liczby, ale także – a może przede wszystkim – ludzie, których inicjatywa, praca i kreatywność przyczyniają się do rozwoju kraju. Wielkość tzw. bochenka, czyli mierzalnego produktu narodowego, tylko częściowo odzwierciedla ten wysiłek. Mniej widoczna, trudna do ilościowego uchwycenia część tego wysiłku jest równie ważna. Obejmuje niepłatną pracę domową, opiekę nad dziećmi oraz osobami starszymi i chorymi, budowanie relacji i współpracy, które badacze analizują w ramach koncepcji kapitału społecznego, ryzykowne decyzje obejmujące niemal wszystkie obszary życia – od działalności gospodarczej, przez rozwój zawodowy, po planowanie rodziny.

Zespół Ekonomii Behawioralnej PIE analizuje czynniki, które kształtują nieuświadomione zachowania i prześłane decyzje, a na poziomie makro decydują o wartościach takich mierników jak stopa oszczędności czy inwestycji, wskaźniki zatrudnienia w różnych grupach społecznych, różnice wynagrodzeń, a także bardzo ważny w obecnym kontekście wskaźnik urodzeń. Nasze analizy wychodzą daleko poza ugruntowany w ekonomii paradygmat racjonalnego wyboru. Ludzkie zachowania i decyzje (lub ich brak) nie wynikają bowiem wyłącznie z optymalizujących kalkulacji, ale zależą od wielu uwarunkowań – osobistych i strukturalnych: wiedzy, świadomości, indywidualnych potrzeb, możliwości i kontekstu.

Pogłębiona diagnoza motywacji do działania i barier w realizacji społecznie użytecznych celów jest niezbędna dla projektowania, ewaluacji i aktualizacji polityk publicznych, których powodzenie zależy od świadomych i przemyślanych zachowań obywateli. Aktywizacja kobiet na rynku pracy, *work-life balance* rodziców małych dzieci, możliwości optymalizacji programu PPK czy zachęty do oszczędzania i inwestowania to tylko niektóre zjawiska badane w Zespole Ekonomii Behawioralnej. Zgłębiamy te zagadnienia, aby dostarczać decydom kompleksowych analiz na potrzeby projektowanych przez nich programów.

W ramach eksperckiej sieci OECD ds. badań behawioralnych w politykach publicznych, do której należymy, śledzimy najnowsze trendy badawcze, wymieniamy spostrzeżenia i pomysły oraz współtworzymy bazę wiedzy i doświadczeń, która pozwala nam lepiej rozpoznawać nowe kierunki badań i rozwijać rozwiązania odpowiadające na wyzwania współczesnej polityki publicznej.

**Wpływ ekonomistów
i sztucznej inteligencji
na przekonania obywateli**

**Podział obowiązków domowych
i jego konsekwencje dla diety**

Europejskie polityki gospodarcze

Istotnym obszarem badań PIE jest wpływ członkostwa UE i regulacji unijnych na gospodarkę Polski. PIE nie tylko śledzi trendy, ale także dostarcza polskiej administracji wniosków, które ułatwiają tworzenie polskiego stanowiska negocjacyjnego. Szczególnie intensywne

były ostatnie dwa lata, gdy wspieraliśmy administrację w czasie polskiej prezydencji w radzie UE, wzmacniając refleksję nad wnioskami z raportów Letty, Draghiego oraz dostarczając argumentów do debat o pomocy publicznej czy wieloletnich ramach finansowych.

Małgorzata Kałużyńska

Zastępca Dyrektora Departamentu Ekonomicznego,
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Polski Instytut Ekonomiczny na zamówienie Departamentu Ekonomicznego przygotował analizę poświęconą makroekonomicznemu tłu procesów budżetowych na lata 2028-2034 w Unii Europejskiej. Raport wykorzystaliśmy podczas polskiej prezydencji w Radzie UE na konferencji poświęconej przyszłej perspektywie finansowej. **Przydatne były również analizy PIE poświęcone ekonomicznym korzyściom z uczestnictwa Polski w jednolitym rynku unijnym.** Współpracujemy z PIE regularnie w szeregu tematów europejskiej agendy ekonomicznej. PIE kontrybuował również do raportów podsumowujących korzyści z członkostwa Polski w Unii Europejskiej (raport z 2024 r. oraz z 2026 r.).

Paweł Siwek

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej,
Ministerstwo Finansów

Polski Instytut Ekonomiczny był dla Departamentu Współpracy Międzynarodowej MF cennym partnerem analitycznym, wspierającym nasze działania związane z przygotowaniem i realizacją zadań w obszarze polityki gospodarczej UE, w tym w ramach przygotowań do polskiej Prezydencji w Radzie UE, przygotowań udziału Kierownictwa MF w posiedzeniach Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) i udziału Polski w pracach G20. Szczególnie wysoko oceniamy analizy dotyczące konkurencyjności europejskiej gospodarki i wyzwań rozwojowych UE. **Przygotowywane przez PIE materiały charakteryzowały się wysokim poziomem merytorycznym, aktualnością oraz praktyczną użytecznością dla administracji publicznej.**

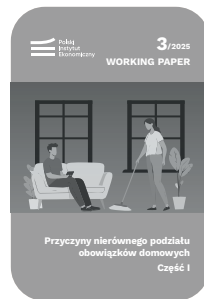
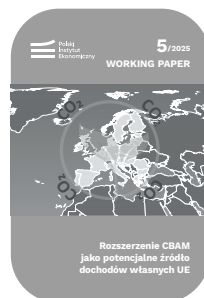
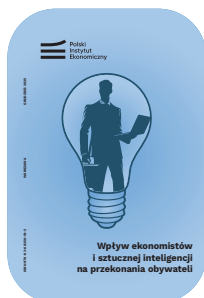
What policies for a secure and competitive Europe?

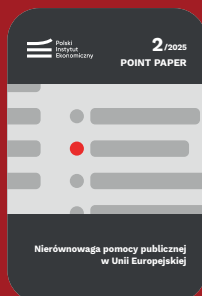
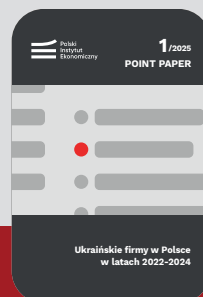
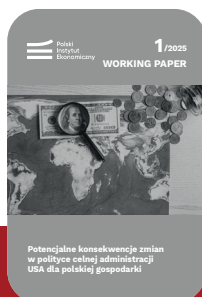
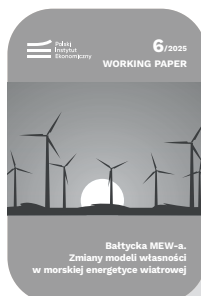
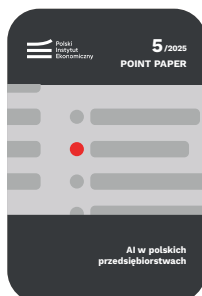
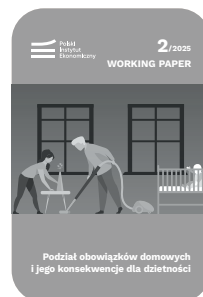
10 Ideas for the European Commission

**SETTING THE EU BUDGETARY
SCENE - ECONOMIC STATE OF
AFFAIRS****Maria Szymańska**Zastępca Dyrektora Departamentu Spraw Europejskich,
Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Doceniamy jakość i przydatność analiz Instytutu dotyczących wyzwań europejskiej gospodarki, w tym zagadnień dot. polityki przemysłowej i rynku wewnętrznego. **Opracowania te stanowiły wartościowe wsparcie w procesie przygotowywania stanowisk i prowadzenia prac w ramach Prezydencji.** Liczymy na dalszą współpracę w przyszłych działaniach na rzecz umacniania pozycji Polski.

Publikacje PIE w 2025 r.

Raporty do pobrania:
<https://pie.net.pl/raporty/>

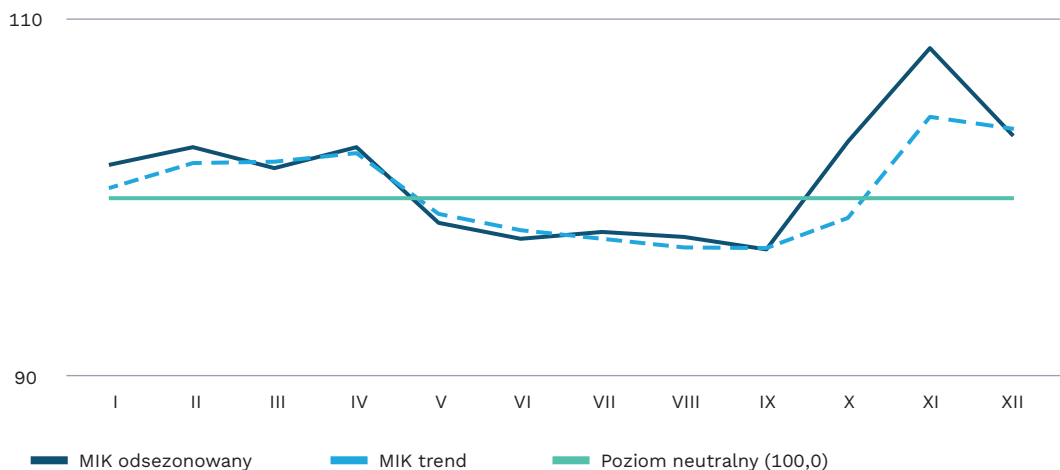

Comiesięczne monitorowanie nastrojów w polskich firmach

Miesięczny Indeks Koniunktury (MIK) jest opracowanym przez PIE narzędziem do badania nastrojów gospodarczych przedsiębiorstw. Wskaźnik MIK powstaje co miesiąc, od początku 2021 r., na podstawie pomiarów dokonanych w siedmiu kluczowych obszarach działalności przedsiębiorstw: wartość sprzedaży, nowe zamówienia, zatrudnienie, wynagrodzenia, moce produkcyjne,

wydatki inwestycyjne i sytuacja finansowa. Poziomy liczbowy MIK obliczamy na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzanych na próbie 500 przedsiębiorstw w czterech kategoriach wielkościowych i pięciu branżowych. Poziomy MIK przyjmują wartości z przedziału <0;200>, a punkt odniesienia wskaźnika stanowi odczyt 100, który jest poziomem neutralnym.

Jak kształtował się wskaźnik MIK w 2025 r.?

Szczegółowe wyniki z comiesięcznych badań koniunktury są dostępne na stronie: <https://mik.pie.net.pl/>

Anna Szymańska

Kierownik Zespołu Wsparcia Badań

Od 2021 r. PIE przygotowuje Miesięczny Indeks Koniunktury – autorski wskaźnik koniunktury, który służy do pomiaru nastrojów gospodarczych na próbie 500 przedsiębiorstw. Uwzględnia siedem kluczowych obszarów: sprzedaż, zamówienia, zatrudnienie, wynagrodzenia, moce produkcyjne, inwestycje i sytuację finansową.

MIK wypełnia istotną lukę informacyjną na polskim rynku wskaźników koniunktury. W przeciwieństwie do PMI – ograniczonego do przemysłu – obejmuje pięć kluczowych branż (budownictwo, handel, produkcja, TSL i usługi) oraz wszystkie kategorie wielkościowe firm, w tym mikroprzedsiębiorstwa. Pozwala tym samym śledzić kondycję MŚP, które funkcjonują w nieco odmienny sposób niż duże podmioty.

Szczegółowe przekroje branżowe i wielkościowe sprawiają, że MIK dostarcza szybkich sygnałów o kierunku zmian w polskiej gospodarce. Umożliwia bieżące śledzenie kondycji przedsiębiorstw różnej wielkości – w tym mikrofirm i MŚP, często pomijanych w innych badaniach – a tym samym rzetelną ocenę rzeczywistej sytuacji gospodarczej w kraju. Regularne odczyty indeksu pozwalają wychwytywać zarówno stopniowe trendy, jak i nagłe zmiany nastrojów, co jest niezbędne przy kształtowaniu polityki gospodarczej opartej na aktualnych danych.

Współpraca międzynarodowa

Współpracujemy nie tylko z polskimi partnerami, ale staramy się również, by głos polskich analityków był obecny w europejskich debatach gospodarczych. Aktywnie uczestniczymy w kilku sieciach badawczych, m.in.:

Association of European Conjuncture Institutes – niezależnej sieci europejskich instytutów badawczych (ponad 40 instytutów z ok. 20 krajów), koncentrującej się na prognozach makroekonomicznych, badaniach cykli koniunkturalnych i polityce gospodarczej.

European Network for Technological Resilience and Sovereignty – PIE jest jednym z inicjatorów przedsięwzięcia, które łączy instytucje działające w obszarze badań, przemysłu i polityk publicznych w celu wspierania potencjału innowacji i niezależności Europy w kluczowych technologiach, takich jak sztuczna inteligencja, infrastruktura chmury obliczeniowej czy produkcja półprzewodników.

OECD Behavioural Research in Action International Network (BRAIN) – sieć pracowników sektora publicznego

i ekspertów zajmujących się wykorzystaniem nauk behawioralnych w politykach publicznych, której celem jest wymiana wiedzy i dobrych praktyk.

The European Trade Economist Network (TEN) – nieformalna sieć ekonomistów zajmujących się wyzwaniami handlu międzynarodowego w instytucjach rządowych państw UE.

Organizujemy też międzynarodowe wydarzenia poświęcone kluczowym wyzwaniom współczesnej gospodarki, m.in. regularnie organizujemy wydarzenia w Brukseli, tak by nasze analizy zasilaty dyskusje o rozwoju europejskich polityk gospodarczych. Współorganizowaliśmy m.in. spotkanie z Enrico Lettą przed wydaniem jego raportu o jednolitym rynku UE, wydarzenia o finansowaniu europejskich polityk wspierających konkurencyjność, o wyzwaniach przemysłów energochłonnych czy monitorowaniu rozwoju cyfrowego państw członkowskich. Współpracujemy z europejskimi partnerami, np. jako knowledge partner corocznego Brussels Economic Security Forum.

Podcasty PIE

W podcastach Polskiego Instytutu Ekonomicznego komentujemy dane, przewidujemy trendy i rozmawiamy o sprawach istotnych dla gospodarki. Nowe odcinki ukazują się co tydzień, najczęściej w piątki.

SUROWCE KRYTYCZNE

Jak Europa walczy o niezależność

POLSKĘ CZEKA NOWY CYKL WZROSTU

DEMOGRAFIA ZMIENI POLSKĄ GOSPODARKĘ

SCENARIUSZ 2050

Jeden z najbardziej opiniotwórczych *think tanków* w Polsce

W 2025 r. dziennikarze i internauci w Polsce ponad 37 tys. razy powoływali się na raporty i analizy PIE, a także na komentarze naszych ekspertów.

Dzięki środkom masowego przekazu analizy PIE szybciej i łatwiej docierają do przedstawicieli instytucji, którzy potrzebują w swojej pracy rzetelnych danych i analiz opartych na dowodach.

Publikacje medialne w 2025 r.

27 813

artykułów w portalach
internetowych

2657

audycji
radiowych

1266

publikacji w prasie
drukowanej

1362

materiały
telewizyjne

Polski Instytut Ekonomiczny

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny *think tank* ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, energia, gospodarka światowa, gospodarka cyfrowa, ekonomia behawioralna oraz procesy społeczne.